

נאמר על יויר

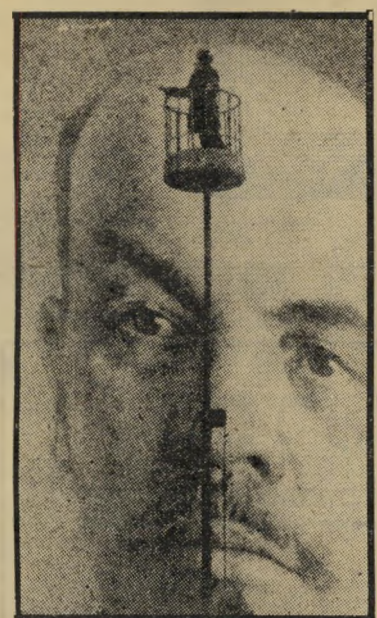
★ האם יוריד זבולון המר מחזה של ברכט ב.קאמרי" ?

★ מה אמר שלמה צמח על התנהגות ס. יזהר ב.חירבת חיזעה

חסיד אומות העולם ולנין ★ ציור בעזרת מחשב אלקטרוני

נהגו גם ג'ינגיס-חאן, טאמראן ואטילה (47)... הענוהו שלו — לא היתה אלא העמדת-פנים. פשטותו — פשטות של פריץ מיפלנטי (52)... ניתן לומר שלנין מות כתוצאה מן הענבת, אך זו לא באה לו מחיים של שחיתות אלא כאקראי, על-ידי סיפוק של צרכי המין (80)... ועוד שיטת כהנה וכהנה.

אם להתעלם מן השאלה מה טעם טרחה הוצאת מסדה להלאות את הקורא העיברי בספר מיסיונרי זה, הרפוד כולו סמלים

ולדימיר לנין
עגבת במחלקה השביעית

נצריים בלתי-ידידותיים כלל, הרי גם ב בחירת שמו של הספר (הר מגדון) חוגגת הבורות את חגה. השם לקוח מתוך חברית החדשה, מחזון יוחנן ס"ז, שם נכתב: "ויאסוף אותם אל המקום הנקרא בעיב רית הר מגדון". מאחר שתירגום חזונו של גורבאצ'בסקי אינו קדוש, מוטב היה אילו בתן בית-ההוצאה מה שם קוראים למקום בעיברית והיה מוצא, להפתעתו, בספר זכריה, פרק י"ב פסוק 11, את הדברים ה באים: "ביום ההוא יגדל המיספד בירושלם כמיספד הדרימון כביקעת מגדון". אכן, נפלאות דרכיה של השפה העיברית, שזכתה בתרומה שכזאת מחסיד-אומות העולם. אם שנים תהיתי על המשמעות המסתרת מאחורי הביטוי "חסיד אומות ער-לם", בא גורבאצ'בסקי ומבהיר לי אותה. "ממוות ודאי 181 יהודים", אינה הופכת את דבריו על לנין נכונים, או משכנעים.

ספרים מומלצים

רומן ארצישראלי

● לכל סיפור — האגדות שלה. אחת מאגדות הסיפור העיברית היא זו של הר סופר-משוררת אלישבע (אלישבע ביחובסקי שמה הרוסי קודם נישואיה היה יליזאבטה ז'יריקובה). האגדה מספרת על המשוררת הרוסיה הרומנטית

גיורת הירדן לחדול, ולשמור על טוהר הנשק.

גימ"ל

לפני כמה שנים ישב כותב שורות אלה בבית-קפה ירושלמי יחד עם הסופר והמסאי שלמה צמח, שביקר במהלך השיחה את סיפורו של ס. יזהר ב.חירבת חיזעה מהב חונה הסיפורות. בין שאר דבריו העלה שלמה צמח טענה שקבעה, בין השאר: אם כי ס. יזהר, כדבריו עדותו, היה עדי-ראייה למה שהתחולל באותו המקום, הרי שהמצפון היהודי היה מעדיף לראות את ס. יזהר מתנגד בריבמקום למה שהתרחש, על-פני הסיפור שכתב מאוחר יותר.

דל"ת

מי שפחד מחירבת חיזעה, פחד גם מבאבי יאר.

ספרים

ביקעת מגידון

פאבל גורבאצ'בסקי מתגדר בתואר "חסיד אומות העולם", ומתגורר בישראל. הוא החליט לחבר ספר "שיטת בנוסח מיסיונרי נגד הקומוניזם בכלל, כאגרת רועים כלפי ולאדימיר לנין בפרט. כור תרתי-מישנה של ספר זה, היא: 190 הטרגדיה האנושית.

ספר אווילי זה מושתת על הכלל הספרותי "אם אינני יכול להכות אותך — אכתוב שאחותך זונה." ובנוסח זה מנסה גורבאצ'בסקי לצייר את דיוקנו של לנין. דור מה שתמצית ציטוטים מתוך אותו מידע חסוי ו"אכסכולוסיווי" שהשיג חסיד-אומות העולם הזה, יעידו על הנתחום ועל עיסתו: "עד גיל 3 לא הלך (לנין — ד.ע.) על רגליו אף שיכול היה, אלא זחל בלבד... לא היה שוכח עלבון ולא היה מזהל... בעת נאומיו — היה מתוך רוק ובזוויות פיו היה נאמר קצף בשל חור-בר... אף אחד מהם לא אבה לשבת עימו על ספסל אחד, בטענה שגורף ממנו ריח לא-נעים. חבריו כינוהו, מצחקין... סיבה אחרת לנין כור שבינו ובין חבריו — כיעורו הפיסי: מונגולי, גוף, עקום-רגליים ואדמוני (30)... מלחכי-הפינקה יספקו בעזרת ה-מטריאליון הדיאלקטי הכוחות שבואו של לנין לעולם נתאפשר ללא זיוון שי-כחטא... ואזיטט עד למח-עצמתיו, ועל כולם מסתכל ממרומי האולימפוס... כאשר לענייני ממוץ — לנין מעולם לא היה קפי דר, מיליונים ועירים היה נוטל למיד מי-חבריו — גם העניים שבהם — מבלי שיער רח להחזיר (31)... לנין חלה בענבת בהיותו תלמיד המחלקה השביעית (32)... האהבה לפי מושגי לנין זה, לדבריו, מה שעושים זכוכים על און החלון, העב ברושים במרתף וכלבים וחזירים — על הרשאים (40)... המנטאליות של אישיות, אישיות של מיואנטרוף ואדם אנוניטרי (46)... לנין היה מאגר של שינאה ופרי כונו גדול משל פצצה גרעינית. התבק עות המאגר הזה היה בה כדי להפיץ אור תה צרעת נפשית אשר בפוגעה ובהרבי קה את היסודות הפרשעים והפראים של ההכרה, אילצה אותם להכחיד את כל היר שגיה של התרבות האנושית... הוא ירש את התכונות הרעות והאכזריות של המדור כאדם והמדכאים כאחר. את הכניעה המוח-לטת (לעצמו) העמדה מעל לאתקיה. כמוהו

● פאבל גורבאצ'בסקי, הר מגדון, הר צאת מסדה, 163 עמודים.

חיילים מושלמים, בעיצומה של מלחמה צודקת. אחד המשוררים הבולטים בארץ אמר, שקומיסר הוא קומיסר, ושאינן סיבה שהשר המר, יעצור את התהליך שבו החל כאשר מנע את הקרנת חירבת חיזעה.

החוויה הישראלית

טוהר הנשק

אל"ף

בתקופה שבה הוחלט בממשלת ישראל על הורדת התושבים הבדואים מעל שיט-חי האדמה בפיתחת-רפיה, שהוקצו להק מת שרשרת התנחלויות יהודית באזור זה, סירב אלוף בכיר בצה"ל לחתום על הצו לפינויים של הבדואים, וזאת בטענה: "מצפוני, כיהודי, אינו מתיר לי לסלק אנשים מאדמתם ולהעלותם על משאיות. אם הגברת ראשיה-ממשלה מעוניינת לעשות זאת, שתחתום בעצמה על הצווים הללו."

ביל"ר

בתום מלחמת ששת-הימים נוצר בגיורת נהר הירדן מצב צבאי מסוכן, שבמהלכו ניסו אזרחי הגדה המערבית, שנמלטו לי-מירחית, לשוב לשטחים הכבושים עם תום המלחמה דרך מעבורות הירדן. ההוראה שניתנה לחיילי צה"ל היתה לאפשר את המעבר לערבים הנמלטים מהשטחים הכבושים החוצה, ולמנוע שובם של החזיר רים. סגן-צנחנים צעיר סירב למלא את פקודתם של הממונים עליו, וראה כחובתו להזעיק את דעת הקהל בארץ ולהביא להפסקת מעשים אלה. הוא פנה אל אנשי-רוח וחברי-כנסת, בניסיון ליצור דעת-קהל נגד המשך הפעילות הלא-צבאית הזאת. במהלך המגעים שהתקיימו באור

שלמה צמח
המפצן היהודי

תה עת בין אנשי-רוח שונים לבין שיל-טוגות צה"ל, ידועה פנייתו של המשורר חיים גורי לרמטכ"ל דאז, יצחק רבין, שי כתוצאה ממנה ניתנה הוראה למפקדים ב-

● מקומות שבהם ניתן לעבור את הירדן ברגל בלא מאמץ כלשהו.

תיאטרון

חירבת בודהא

קבוצה בת ארבעה חיילים שודדת מיק-דש בודהיסטי. אחד מן הארבעה, ירמיהו גיפ, נלכד במיקדש וחבריו נאלצים להפ-קירו ולחזור לבסיס. סיפור המעשה נודע לרס"ר המחנה, המכונה "דם יישפך", וזה מתרה בשלושה שעליהם להמציא לו את החייל החסר עד לשעת מיפקד הערב. בדרכם למחנה פוגשים השלושה בסבל גליגיי, שיצא מביתו כדי לקנות דג לארוח-חתי-הערב. הם מפתים אותו להצטרף אליהם ולבקר בקנטינה של האלמנה בגביק, שבה ניתן להשיג מזון, משקה ואת חסדי-מסכים גליגיי ללבוש מדי צבא ולהתייצב במיקדש במקום ירמיהו גיפ הלכוד ב-מיקדש.

בינתיים מנצל ואנג, כוהן המיקדש, את נוכחותו של ירמיהו גיפ כדי להפוך אותו לאל, לצורך התרמת המאמינים. האל, הי נהנה ממזון ומשקה בחינם, שמח בחלקו ואינו מתכוון כלל לחזור ליחידתו. אי-לכך נאלצים חבריו להפוך את גליגיי לי-חייל מן המניין, וזאת באמצעות סידרה של

ברטולד ברכט
ל"אדם הוא אדם"

תעלולים משעשעים, סחטנות, איומים ושטיפת-מוח.

הסבל התמים גליגיי מתגלה כיצור אנו-כי, ערמומי ורודף-בצע. הוא מסכים להת-כחש לאשתו ולעברו, ומקבל על עצמו את זהותו החדשה כשהוא הוסך מיפלצת צמאת-דמים, החייל המושלם.

הסיפור הנ"ל הוא תמצית המחזה אדם הוא אדם מאת המחזאי ברטולד ברכט, העומד לעלות בקרוב על קרשי התיאטרון הקאמרי בבנימין של חנן שגיר. מחזהו הקודם של ברכט שהועלה בארץ, היה אמא קוראד, שהוצג בהבימה והביא את חברת-הכנסת גאולה כהן, שנמנתה אז עם מינוט. לתבוע את הורדתו מעל במת התי-אטרון הלאומי, בטענה שאין מדינת יש-ראל חייבת לממן הפקה המטיפה נגד מיל-חמות, שעל שאנחנו מצויים בעיצומה של מלחמת-מגן צודקת.

השאלה הנשאלת בימים אלה בחוגי סופי-רים ואמנים היא: האם יורה שר-החינוך והתרבות, זבולון המר, להוריד מעל קרשי התיאטרון הקאמרי את אדם הוא אדם, המתאר את תהליך הפיכתו של סבל לחייל מושלם וצמא-דמים, וזאת, מאחר שאנחנו